

EIGA AT RÚMA 43 SERLÆKNUM AFTURAT

Ovbyrðan hevur koppað tveimum serlæknum innan stutta tíð, og vandin er, at domino-røðin heldur á, verða broytingar ikki framdar á serlæknaøkinum

Vit verða næstan fyra ferðir dýrari fyri heilsuverki tá ið vit røkka pensjónsaldrinum

MORTAN ØSTERØ

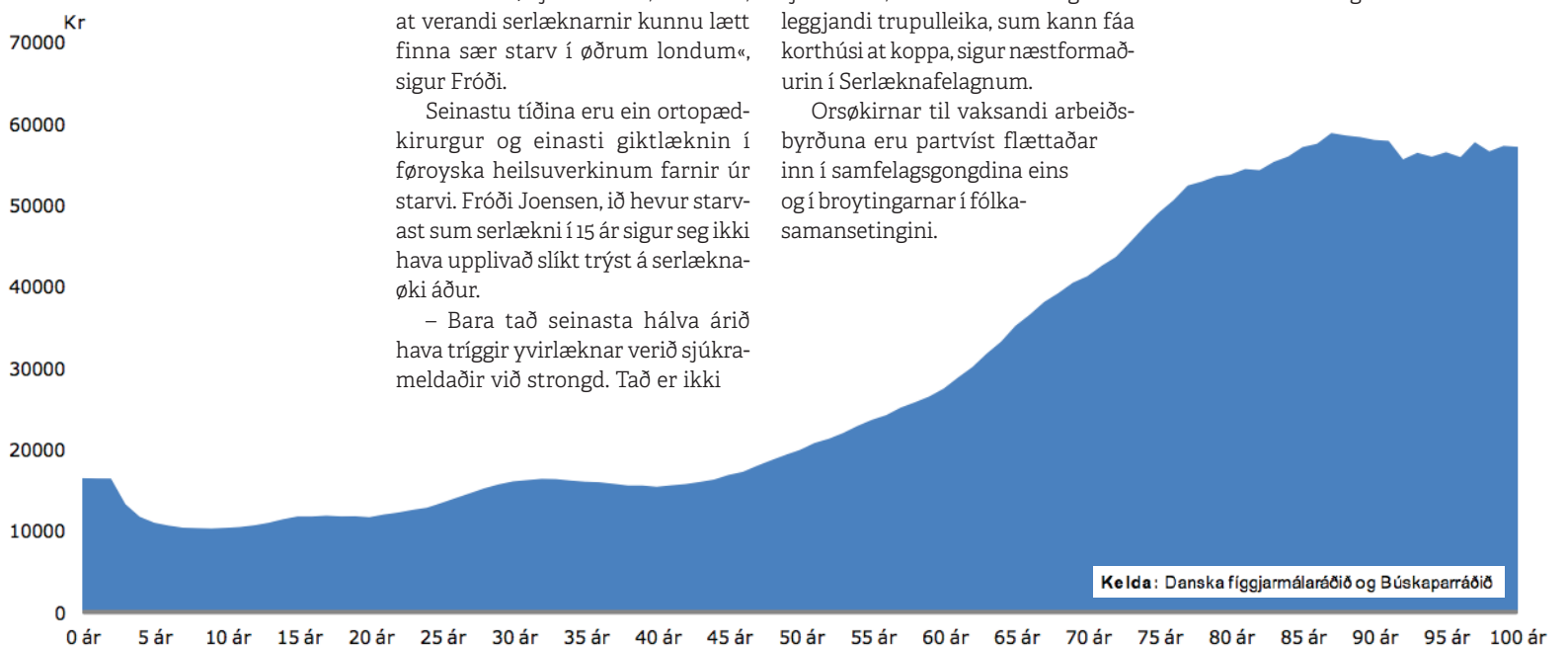
Tá ið løgtingsins trivnaðarnevnd hevði uppskotið um broyting í løgtingslógini um almenna heilsutrygd til viðgerðar, vóru for- og næstformenninir í Serlæknafe­lagnum millum hoyringspartarnar. Við sær á fundin høvdu teir eitt yvirlit yvir verandi serlæknar, og eina útrokning yvir hvussu nógvum serlæknastørvum tað framvegis er rúm fyri.

– Samanbórið við støðið í danska heilsuverkinum, áttu Føroyar at havt 43 serlæknastørv afturat teimum verandi, umframt, at fyra normeraði serlæknastørv ikki eru sett. Tað sigur seg sjálvt, at undirmanningar koma fyri á summum deildum og harvið verða læknarnir ovbyraðir, sigur næstformaðurin í Serlæknafe­lagnum, Fróði Joensen.

Sambært skjalinum, sum hann og Hans Jacob Simonsen, formaðurin í Serlæknafe­lagnum, handaðu trivnaðarnevndini, eru ikki bert trupulleikar við vantandi serlækna­størvum – nógvir av verandi serlæknum eru eisini um at eldast. Av teimum 36 virkandi serlæknum eru ikki færri enn 14 teirra farnir um 60 ára aldur, og tað kann gerast trupult at fáa nýggjar serlæknar inn í skipanina, tá hesir røkka pensjónsaldrinum.

GRAFUR:

Heilsumálaráðið Individueel nýtsla og veiting pr. íbúgv eftir aldri:

Sjálvstýrkjandi trupulleiki

– Generelt eru serlæknar ein nógv eftirspurd arbeiðsmegi, og tað gerst alsamt truplari hjá føroyska heilsuverkinum at kappast við – eitt nú – hini norðurlondini. Her kemur fyri, at ein einsamallur serlæknari er á einum øki, ið hevur nógv sjúklingar og tá kunnu arbeiðsumstøðurnar gerast serstakliga keðiligar fyri læknar. Á nógvum hættir verður hetta sostatt ein sjálvstýrkjandi trupulleiki. Fær ávísar serlæknaøki keðiligt orð á seg fyri vánaligar arbeiðsumstøður, verður tað minni attraktivt hjá nýggjum serlæknum at søkja starv har, umframt, at verandi serlæknarnir kunnu lætt finna sær starv í øðrum londum, sigur Fróði.

Seinastu tíðina eru ein ortopædkirurgur og einasti giktlæknin í føroyska heilsuverkinum farnir úr starvi. Fróði Joensen, ið hevur starvast sum serlæknari í 15 ár sigur seg ikki hava upplivað slíkt trýst á serlæknaøki áður.

– Bara tað seinasta hálva árið hava tríggir yvirlæknar verið sjúkrameldaðir við strongd. Tað er ikki

komi fyri fyrr í mínum fimtan árum sum yvirlæknari, og kann takast sum eitt tekin um, at systemið ikki loyvir læknunum at loysa sínar uppgávur til fulnar, sigur hann.

Strukturellar avbjóðingar

Afturvendandi grundgevingarnar fyri hví tað er so trupult at seta nýggj fólk, er vaksandi arbeiðs­strýti á sjúkrahúsinum. Tað er vorðið ómeta­liga nógv strævnari arbeiðspláss við longum arbeiðsdøgum og nógvum sjúklingum.

– Verður ikki gjørligt at manna sjúkrahúsi, so fáa vit ein heilt grundleggjandi trupulleika, sum kann fáa korthúsi at koppa, sigur næstformaðurin í Serlæknafe­lagnum.

Orsøkirnar til vaksandi arbeiðsbyrðuna eru partvíst flættaðar inn í samfelagsgongdina eins og í broytingarnar í fólka­samansetingini.

Búskaparráðið vísti í síni várfrágreiðing á, at við verandi demografisku broytingum kann væntast, at talið av arbeiðsførum fólki minskar, samstundis sum talið av pensjónistum veksur. Í somu várfrágreiðing verður eisini víst á, at heilsuútreiðslurnar fyri hvønn íbúgva vaksa við aldrinum. Ítøkiliga »kostar« ein borgari (úr fimm ára aldri og upp til 45 ár) um 10-17.000 krónur um ári í heilsuútreiðslum. Eftir at vit gerast 45, gerast vit alsamt dýrari og við 75 ára aldur kosta vit nærum 50.000 krónur um ári – gerast vit 90, táttu vit í tær 60.000 árligu krónurnar.